

Het geheime kistje van Elle

Aline van Wijnen bij Boekerij:

Halsoverkop
Bestemming geluk
Niet alles wat schittert
Het geheime kistje van Elle

Aline van Wijnen

Het geheime kistje van Elle

Om haar oorlogsverleden te vergeten
veranderde ze haar naam.
Maar niets blijft voor eeuwig verborgen.

Het Russische liedje 'В землянке' (In zemljanka) op p. 232/233 is in 1941 geschreven door Alexei Soerkov.

ISBN 978-90-225-9185-7

ISBN 978-94-023-1583-7 (e-book)

NUR 301

Omslagontwerp: © Bürosüd

Omslagbeeld: © Bürosüd, Getty Images

Auteursfoto: © Rosalie Mijnheer

Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2021 Aline van Wijnen en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor Sofia, Alexandra en Rosa.
Met liefde, bewondering en respect.*

Proloog

‘Leeft ze nog?’

‘Wie zal het zeggen... Hallo? Hoor je mij?’

Ik hoor ze wel. Twee mannenstemmen, een oudere en een jonge. Ik hoorde ze aankomen: het heldere knisperen van sneeuw onder hun laarzen. Ik voel iemand op mijn schouder tikken, maar ik verroer me niet.

Net nog – een uur, een dag geleden? – rende ik voor mijn leven, aangespoord door overlevingsdrang. Nu is dat gevoel weg. Ik ben op, uitgeblust, bevroren. Nu zou ik de dood omarmen als mijn beste vriend.

‘Haar jas zit onder de bloedvlekken, misschien is ze wel dood.’ De jongere stem.

Ik versta ze, dus ze spreken Russisch. Maar Duits en Frans versta ik ook; ik ben de eerste van onze familie die in Minsk aan de universiteit studeert. Papa is zo trots op mij. Onze familie... Ik voel een traan uit mijn ooghoek rollen en ergens halverwege mijn wang bevroren in de kou.

‘Hallo! Kijk me aan.’ De oudere stem.

Ik doe wat hij zegt. Als ze mij maar met rust laten.

Twee mannen in grijze jassen staan naast me. De oudere draagt een *ushanka* met een rode ster erop. De jongere houdt een geweer vast.

‘Wie ben je?’

Ik doe mijn ogen weer dicht. Want wie ben ik?

1

Janna, augustus 2013

De opkomst voor oma Elles begrafenis is groter dan verwacht: de condoleancerij begint al bij de koffie-en-broodjesbar en slingert door de hele ontvangstruimte van het uitvaartcentrum, als een enorme, zwart-grijze slang. Mama en ik hebben urenlang oma's adressenboek zitten doorspitten om al haar kennissen een rouwkaart te kunnen sturen, maar we gingen er niet van uit dat ze allemaal daadwerkelijk bij haar afscheid zouden komen opdagen. Tientallen grijze hoofden, stemmige zwarte kleding. Aangedaan, met sombere gezichtsuitdrukkingen, sommigen met tranen in hun ogen en een verfrommeld zakdoekje in de hand.

Vanuit mijn ooghoek zie ik mijn moeder een bezorgde blik werpen op de broodjesbar. 'Ik ga even naar de catering, Janna. Ik vraag me af of dit genoeg is voor iedereen.'

Ze glipt weg, zodat wij als nabestaanden met z'n drieën achterblijven: papa, Rolf en ik.

'Gecondoleerd met je verlies, Janna. Je oma was een fantastische vrouw.'

'Heel veel sterkte, meisje, wat zul je je oma toch missen.'

'Je oma was mijn favoriete lerares op school. Door haar ben

ik Frans gaan studeren aan de universiteit, en inmiddels geef ik zelf dertig jaar les.’

‘Voordat ik les kreeg van je oma, dacht ik dat ik niet kon leren. Alle leraren zeiden dat. Je oma was de enige die doorhad waar mijn sterke kanten lagen, zij heeft mij gestimuleerd om door te zetten. Ik heb een universitaire studie afgerond en ben wetenschapper geworden.’

Meelevende gezichten, handdrukken, schouderklopjes en lovende woorden over oma Elle – die ik in hun beschrijvingen niet echt herken. Als lerares was ze blijkbaar een heel andere vrouw dan de oma die ik heb gekend. Toen ik werd geboren, was ze al gepensioneerd en sprak ze bijna nooit over haar vroegere werk op school. Ze praatte überhaupt bijna nergens over. Niet dat ik haar onaardig vond: ze had koekjes en chocola wanneer ik als kind bij haar op bezoek kwam, ze luisterde geduldig naar mijn verhalen over school en vriendinnetjes. Ze was alleen geen hartelijke, warme vrouw, zoals ik me een oma voorstelde. Zelfs als ze glimlachend een kopje thee voor me neerzette, leek het alsof ze een rol speelde die niet helemaal bij haar paste. Ze was blij als mijn vader met zijn gezin bij haar op bezoek kwam, maar ze leek nog blijer te zijn als we weer vertrokken. Toen ik volwassen werd, en druk was met mijn eigen leven, hadden we weinig contact met elkaar en ik had de indruk dat ze dat niet erg vond. Mijn Franse oma was altijd nogal op zichzelf, vroeg nooit om hulp en leek niemand nodig te hebben om haar gezelschap te houden.

‘Je oma gaf Frans op school, maar toen ik haar vertelde dat ik een onvoldoende voor Duits had en daardoor niet over zou gaan, heeft ze mij bijles gegeven in haar vrije tijd.’ Een volgende oude vrouw in een zwart pakje schudt mij de hand.

Duits? Ik had geen idee dat oma überhaupt Duits sprak, laat staan dat ze de taal zo goed machtig was dat ze er les in kon geven. ‘Goed om te horen, dank u wel.’

‘Het is onvoorstelbaar dat ze er niet meer is.’ De vrouw houdt mijn hand met haar beide handen vast en lijkt niet van plan te zijn om hem los te laten. Als ze eindelijk naar de broodjesbar loopt haal ik opgelucht adem.

Het is onvoorstelbaar dat ze er niet meer is... Kom op zeg, oma was negentig. Ik mag hopen dat ik die leeftijd bereik, met de stress en drukte van het moderne leven. Vroeger ging alles langzaam, gemoedelijk. Toen oma zo oud was als ik nu, hadden ze een krant en twee tv-zenders om op de hoogte te blijven van alles wat er in de wereld gebeurt. Nu word je via social media overspoeld met de vreselijkste beelden, appjes moeten binnen een paar minuten worden beantwoord en je vrienden zijn beledigd als je hun posts op Facebook niet liket. Vroeger kon je je kind met een gerust hart na het avondeten nog even buiten laten spelen en bakte je een taart als verjaardagstraktatie op school. Een taart! Tegenwoordig bellen ze zowat de Kinderbescherming als je iets maakt met zo’n onverantwoorde hoeveelheid suiker. Nee, de stress die wij hebben, heeft mijn oma nooit gehad; geen wonder dat ze stokoud werd.

‘Nog gecondoleerd, Janna. Gaat het een beetje?’ Zoals gewoonlijk wikkelt Angel me in een wolk parfum als ze me een knuffel geeft.

‘We zijn hier allemaal diepbedroefd,’ zegt Rolf in mijn plaats. ‘Jezus, dat mens was stokoud, het was geen wiegendood! Die oudjes hier zijn zelf bijna aan de beurt, daarom maken ze zich zeker allemaal zo druk.’

‘Je hebt het wel over Janna’s oma, hè.’ Angel werpt hem een vernietigende blik toe.

‘Jongens, zullen we een kop koffie nemen? Iedereen heeft al gecondoleerd en mijn ouders zijn ook al bij de bar.’ Mijn man en mijn beste vriendin liggen elkaar niet en het laatste waar ik op zit te wachten, is een ruzie tijdens een uitvaart.

‘Ik ga wel terug naar kantoor, er is daar genoeg te doen.’

Rolf werpt een blik op zijn horloge en geeft me een klopje op mijn bovenarm.

‘Misschien maar beter ook,’ zegt Angel als Rolf met grote stappen naar de uitgang loopt.

Eerlijk gezegd ben ik zelf ook opgelucht. Rolf en Angel bij elkaar in één ruimte loopt zelden goed af. Op kantoor, waar we alle drie werken, houden ze zich professioneel op de vlakke, maar bij privéaangelegenheden eindigt het steevast in een woordenwisseling, en dat vanaf het moment dat ze elkaar voor het eerst ontmoetten.

Volgens Rolf is Angel jaloers op onze relatie. Angel is een bloedmooie donkere dame, maar nog altijd vrijgezel – als je haar talloze Tinder-afspraken niet meetelt. Persoonlijk denk ik dat Angel zich stoort aan Rolfs zelfverzekerde gedrag en ambitie. Wat het ook mag zijn, ze zijn mij alle twee dierbaar en ik ben degene die alles steeds weer in goede banen moet leiden.

‘Ik heb nooit begrepen wat jij in hem ziet,’ zegt Angel als we achter in de rij aansluiten voor koffie en thee.

Dat mag anders wel duidelijk zijn: Rolf is veruit de knapste man die ik ooit heb gezien. Met zijn donkerblonde, kort geknipte haar en helderblauwe ogen is hij een indrukwekkende verschijning. Lang en slank, met brede schouders en een strakke kaaklijn, valt hij in elk gezelschap op. Geen wonder dat de moeders op het schoolplein steevast aan zijn lippen hangen als hij Tommy naar school brengt, en als vrouwen in de supermarkt naar hem omkijken, voel ik me meer dan trots. Hij is zich ervan bewust en verzorgt zich met zo veel toewijding dat het wel op ijdelheid lijkt. Maar ik heb liever een ijdele, goedverzorgde man dan een sloddervos. Bovendien is Rolf slim, zelfverzekerd en vastbesloten om alles uit het leven te halen wat erin zit.

‘Gelukkig hoef jij niet met Rolf samen te wonen, Angel,’ zeg

ik. ‘Kom, pak even een kop koffie mee, ik ben er ondertussen aan toe.’

‘Hebben jullie niet iets sterkers geregeld? Tegenwoordig kun je ook een borrel met bitterballen doen bij een uitvaart; dat zou ik voor de mijne willen. Of beter nog: caipirinha en sambaklanken op de achtergrond.’ Angel scant het aanbod bij de bar en pakt met een teleurgestelde blik een kop koffie. De tafels zijn allemaal bezet en we trekken ons terug bij een sta-tafel in de hoek.

‘Voor jou zou zo’n borrel perfect zijn: een feest bij het leven, een feest bij het afscheid. Proost.’ Ik hef mijn koffiekop alsof het een wijnglas is. ‘Maar zo uitbundig was mijn oma niet. Ik denk dat ze dit niet anders had gewild. Sterker nog, ik denk dat ze dit helemaal niet had gewild. Oma hield niet van veel aandacht. Ze had waarschijnlijk liever een begrafenis in besloten kring gehad, met alleen haar naaste familie erbij.’

‘Hebben jullie dat nooit aan haar gevraagd?’

‘Nooit aan gedacht. Oma verkeerde in blakende gezondheid, ze woonde nog zelfstandig, haalde elke ochtend zelf haar boodschappen en kookte vers. We dachten dat ze nog jarenlang mee zou gaan. Het was de groenteboer die mijn moeder belde omdat oma een dag niet langskwam. En omdat ze ook de telefoon niet opnam, is mama naar haar toe gegaan. Oma lag vredig in bed, ze was in haar slaap overleden.’

‘Waar kan ik tekenen voor zo’n heengaan? Hoeft niet eens op mijn negentigste te zijn. Je hoort de laatste tijd haast niet anders dan dat jonge mensen aan enge ziektes overlijden.’

‘Hoe is het je eigenlijk gelukt om vrij te krijgen? Iedereen is nu op vakantie,’ vraag ik om van onderwerp te veranderen. Na een week lang met de begrafenis bezig te zijn geweest, lijkt vakantie mij ook wel wat.

‘Probleemloos. Ik heb tegen Gijs gezegd dat je mijn steun nodig hebt. Dat kon hij toch niet weigeren?’

Ik lach. Angel kennende weet ik dat ze elke mogelijkheid om niet op kantoor te zijn met beide handen aangrijpt. Ze heeft een hekel aan haar kantoorbaan. Angel heeft een modeopleiding afgerond en omdat ze geen passend werk kon vinden, heeft ze nu al weer tien jaar geleden ‘tijdelijk’ een baan als administratief medewerker aangenomen bij het bedrijf waar ik ook werk. In haar vrije tijd ontwerpt ze lingerie voor haar eigen merk Angel, ze laat het maken in het buitenland en verkoopt het in haar webshop.

Angel neemt een lege koffiekop van me over en loopt naar de bar om een nieuwe te pakken. Zelfs heren van in de tachtig draaien hun hoofd naar haar om: ze is een bloedmooie vrouw. Net als ik is ze vijfendertig, maar dankzij haar genen en een dagelijkse work-out ziet ze er veel jonger uit. Ze is lang en slank, met brede heupen die ze graag met strakke kleding accentueert. Haar lange, donkere haar draagt ze elke dag op een andere manier: van een gigantische afro tot, zoals vandaag, keurig in een knot. We kennen elkaar nog van school, maar vriendinnen zijn we pas later geworden: toen ik per toeval een baan kreeg bij hetzelfde logistieke bedrijf. En daar ben ik nog elke dag blij mee.

‘Zo, nog eentje en dan ga ik maar weer.’ Angel geeft mij een kop koffie aan en een bordje met een broodje gezond. ‘Gijs is een schat van een leidinggevende, maar je moet zijn welwillendheid niet misbruiken.’ Haar kopje is nog niet voor de helft leeg als ze een blik op haar horloge werpt en mij een afscheidskus geeft. ‘Ik zie je morgen op kantoor. Sterkte nog.’ En weg is Angel, alleen een wolkje exotische geur blijft nog even in de lucht hangen voordat ook dat in het niets oplost.

Na een onverwachte week vrij begint morgen weer het gewone leven. Vroeg opstaan, ontbijt maken en Tommy naar mijn ouders brengen, acht lange uren achter mijn computer uitzitten zodat de vracht en de chauffeurs keurig geregistreerd

staan en alles soepel doordraait. En dan 's avonds op de bank hangen met Rolf: een oog op de televisie gericht, een oog op onze telefoons. Ik zucht. Op de een of andere manier ben ik er niet helemaal zeker van of ik wel blij ben met dat vooruitzicht.

2

Een week verlof vanwege de begrafenis van een familielid is niet hetzelfde als vakantie, maar de eerste werkdag erna verloopt wel op dezelfde manier. Ik ben mijn inlogcodes vergeten, moet even wennen aan de smaak van koffie uit de koffieautomaat en de tijd vanaf de lunchpauze tot vijf uur duurt net zo lang als wanneer je naar een waardeloze actiefilm zit te kijken die je partner geweldig vindt.

Over partners gesproken. Terwijl ik de cijfers van een werkbon op een spreadsheet overneem, werp ik af en toe een snelle blik op Rolf. Achter zijn bureau schakelt mijn man moeiteloos tussen een telefoongesprek, zijn laptop en weer zijn telefoon, waarop een nieuw bericht binnenkomt. Hij is volledig in zijn element.

Mijn man. Eindelijk kan ik hem zo noemen. Zelfs na tien jaar samenwonen en met een kind klonk 'mijn vriend' als iets tijdelijks en onvolwassens, iets wat op elk moment afgelopen kon zijn. De laatste jaren had ik daar moeite mee. Het begon me te ergeren dat de vader van mijn zoon alleen mijn vriendje was. Twee verschillende achternamen in een gezin. Moeders op het schoolplein die het allemaal over hun 'man' hadden en ik als enige over mijn 'vriend'. Mijn moeder die maar gestopt was met vragen of er ooit nog getrouwd werd. Het heeft te

lang geduurd, maar nu mag ik Rolf mijn echtgenoot noemen: zes maanden geleden zijn we eindelijk getrouwd.

Het is alleen jammer dat ik hem de laatste tijd zo weinig zie. Als vertegenwoordiger is Rolf dagenlang onderweg en sinds hij een nieuw rayon erbij heeft gekregen, blijft hij regelmatig ergens in een hotel overnachten om op tijd te zijn voor een vroege afspraak.

De gedachte aan die overnachtingen bezorgt mij een onaangename steek achter mijn ribbenkast. Zelfs als hij thuis is, is Rolf de laatste tijd afwezig, zwijgzaam en non-stop bezig met zijn telefoon. Al is ons huwelijk het bewijs dat we voor goed met elkaar verbonden zijn, toch heb ik soms het gevoel dat we door ons drukke leven steeds verder van elkaar verwijderd raken. Dat we niet meer hetzelfde voor elkaar voelen als vroeger. Dat Rolf niet meer hetzelfde voor mij voelt?

Maar wij zijn ook niet meer dezelfde mensen als tien jaar geleden. De onbezorgdheid van het begin van onze relatie is allang voorbij, vervangen door strakke planning, rekeningen en verplichtingen. Misschien moeten we wat tijd voor onszelf inplannen? Een weekendje weg boeken, Tommy naar mijn ouders brengen en de routine van alledag even achter ons laten. Teruggaan naar de tijd toen we niet van elkaar konden afblijven en onze vrijspartijen met diepgaande gesprekken afwisselden. Deze gedachte vrolijkt mij direct op. Als ik Tommy vanavond bij mijn ouders ophaal, zal ik mijn moeder meteen polsen over een oppasweekend.

Achter zijn bureau klapt Rolf zijn laptop dicht, stopt zijn mobiel in zijn broekzak en snelt het kantoor uit. Een minuut later zie ik hem door het raam in zijn auto stappen en wegrijden: op weg naar een volgende klant. Met je man bij hetzelfde bedrijf werken heeft zo zijn voordelen: je weet altijd precies waar hij uithangt. Angel verklaarde me voor gek toen ik een sollicitatiegesprek voor mijn vriend regelde bij dit bedrijf. Vol-

gens haar zou er niets goeds van komen als partners de hele dag op elkaars lip zitten. Maar Rolf was zijn baan kwijt, de hypotheek moest betaald worden en hier hadden ze dringend een vertegenwoordiger nodig. Nu zijn we vier jaar verder.

Ik houd mijn rechterhand boven het toetsenbord en de diamantjes van mijn trouwring schitteren in het zonlicht dat door het raam naar binnen valt. Rolf zei altijd dat trouwen voor hem geen meerwaarde had: we zijn tenslotte voor altijd met elkaar verbonden door onze zoon, ons koophuis en alles wat we gedurende al die jaren samen hebben opgebouwd. Toch was trouwen voor mij een langgekoesterde droom, en bovendien een gevoelskwestie: want als Rolf van mij houdt, waarom zou hij dan niet datgene doen wat mij gelukkig zou maken? Zijn huwelijksaanzoek zou beslist niet in aanmerking komen voor het meest romantische huwelijksaanzoek van het jaar, maar ik heb er te lang op gewacht om daarover te klagen.

Angel, die aan het bureau schuin tegenover me zit, schraapt haar keel en ik besef dat Gijs, de manager, stilletjes naast mijn stoel staat. Gijs heeft er een neus voor als iemand maar een paar minuten niet met zijn werk bezig is. Ik begin ijverig te typen.

‘Nog gecondoleerd met je oma, Janna. Gaat het een beetje met je?’

‘Jawel. En bedankt. Oma was heel oud, maar het blijft vreemd dat ze er niet meer is.’

‘Het zal je ongetwijfeld goeddoen om je gewone ritme weer op te pakken na zo’n stressvolle week. Lukt het om deze dossiers vandaag weg te werken?’ Gijs legt een indrukwekkende stapel ordners op mijn bureau.

‘Komt goed.’

Met een knikje vervolgt hij zijn rondje door de kamer, waar zes bureaus willekeurig zijn neergezet. Dat van Angel en mij schuin tegenover elkaar bij het raam dat op de parkeerplaats

uitkijkt. Een lege flexplek van Rolf bij het raam aan de straatkant. Twee lege bureaus naast elkaar bij de muur, en dat van Christel, de directiesecretaresse, bij de deur van de directeurskamer.

Gijs neemt plaats achter zijn computer en verdwijnt volledig in zijn berekeningen en tabellen. Angel werpt een blik op de klok achter mijn rug en zucht. 'Is het al vijf uur?' mimet ze, en ik moet me inhouden om niet in lachen uit te barsten. Het is pas kwart over een, dus voor Angel wordt het een lange dag.

3

Tijdens het korte autoritje van het huis van mijn ouders naar ons huis luister ik naar Tommy's verhalen. Het gaat over twee zwanen die een broedplaats hebben gekozen in een sloot pal voor het huis van opa en oma: normaal zijn ze best wel eng, maar als je ze elke dag restjes brood voert, worden ze je vrienden en zijn ze helemaal niet eng meer. Over de pannenkoeken die oma voor de lunch heeft gebakken: vet lekker. En over het vissen met opa in dezelfde sloot: dat vindt Tommy saai, maar hij zegt dat niet tegen opa omdat die zo lief voor hem is. Dat vind ik dan weer heel lief van hem.

Tommy is acht en brengt het grootste deel van zijn zomervakantie door bij mijn ouders, omdat we dit jaar niet weg kunnen. Dat was een keus waar ik me nog steeds schuldig over voel. Maar de bruiloft met alles erop en eraan – een peperdure trouwjurk, een kasteel als trouwlocatie en een diner voor alle genodigden – heeft meer gekost dan begroot, en een vakantie zat er niet meer in. Het had misschien anders gekund: goedkoper, ingetogener. Maar ik heb zo lang op deze bruiloft gewacht dat ik het goed wilde doen; je trouwt tenslotte maar één keer. Volgend jaar gaan we weer op vakantie en voor nu is Tommy meer dan tevreden bij mijn ouders thuis.

Rolfs auto staat al op de oprit als ik onze straat in rijd.

‘Kijk, papa is al thuis,’ zeg ik, maar Tommy luistert niet: zodra de voordeur open is, rent hij naar zijn kamer om zijn Playstation aan te zetten. ‘Je mag er een kwartier op!’ roep ik hem achterna. Dan volg ik hem de trap op naar de slaapkamer om mijn kantoorkleding te verruilen voor een lekker zittend t-shirt en een joggingbroek.

Als ik de kamer binnenstap, struikel ik bijna over een open-geslagen koffer. De tweede, met de stickers van onze reizen beplakte Samsonite, staat naast het bed. Het bed is bezaaid met Rolfs kleren, die hij met hele stapels tegelijk uit de kast haalt.

‘Wat ben jij aan het doen? Moet je onverwachts ergens naartoe?’

Zonder te antwoorden duikt Rolf nog dieper in de kast. Een nieuwe stapel keurig opgevouwen polo’s belandt in de Samsonite. Een naar voorgevoel overspoelt me. Niet weer, alsjeblieft niet weer.

‘Rolf! Wat ben je aan het doen?’

Met een zucht schuift hij de kastdeur dicht. ‘Dit is nou precies wat ik wilde vermijden. Een scène. Daar heb ik dus totaal geen zin in.’

‘Wat voor scène?’ Mijn stem trilt.

‘Luister, ik heb hier veel over nagedacht. Onze relatie werkt niet. Ik ben niet gelukkig. En ik ben veertig. Veertig nog maar, op de helft van mijn leven. Ik wil niet de rest van mijn leven ongelukkig zijn. Het is nog niet te laat om opnieuw te beginnen, voor mij niet, maar voor jou ook niet. Geloof me, dat is het beste voor ons allebei.’

‘Maar ik ben gelukkig! Rolf, doe dit alsjeblieft niet, ik wil dit niet!’

‘Het gaat ook altijd om wat jij wilt, hè? Jij wilde samenwonen, jij wilde een kind, jij wilde een koophuis, jij wilde trouwen. Altijd maar wat Janna wil. Nou, ik heb er geen zin meer in. Ik wil een ander leven voordat het te laat is.’

‘Heb je een ander?’

‘Nee, er is geen ander. Ik ben gewoon niet gelukkig met dit leven, dat is een belangrijker reden dan verliefd worden op een ander. En mijn ouders zijn het volkomen met mij eens.’

‘Je ouders! Daar komt het vandaan, dat had ik zelf kunnen bedenken. Zij hebben mij nooit gemogen.’

‘Luister.’ Hij staat ineens zo dichtbij dat ik de spikkeltjes in zijn blauwe ogen kan zien, maar ook de kilte en vastbeslotenheid in zijn blik. ‘Dit heeft niks met mijn ouders te maken. Dit is mijn eigen beslissing en ik ben blij dat ze mij daarin steunen.’

‘Maar Rolf, we zijn net een half jaar getrouwd! Hoe kun je nu zeggen dat je niet gelukkig bent?’

‘Je weet dondersgoed dat die hele bruiloft van mij niet had hoeven. Maar jij moest per se trouwen, jij moest dat hele burgerlijke lijstje afvinken. Ik was je jarenlange gezeur over trouwen spuugzat, daarom heb ik toegestemd. En nu heb ik er gigantisch spijt van, want nu moeten we ook nog een scheiding regelen.’

Hij draait zich om: de man die tien jaar lang naast mij in bed heeft gelegen, de man die nog maar een half jaar geleden in het Muiderslot zijn jawoord aan me gaf, de vader van mijn zoon. Dezelfde man die nu beweert dat dat alles een grote fout was.

‘En Tommy dan?’ fluister ik.

‘Hij is beter af bij gescheiden ouders die gelukkig zijn dan in een gezin waar iedereen langs elkaar heen leeft.’

‘Hoe kom je daar nou bij, Rolf? Wij doen juist alles samen! We zijn een gewoon, normaal gezin. Neem alsjeblieft geen overhaaste beslissingen.’

‘Zal ik je wat vertellen, Janna?’ Hij stopt zijn favoriete blauwe trui in de koffer en klapt het deksel dicht. ‘Ik ben op je uitgekeken. Toen ik je als een leuke vrouw van vijftientig had

ontmoet, kon ik me niet voorstellen dat je zo zou worden. Je hebt totaal geen ambitie, je durft niks, je vindt alles best zoals het is. Tien jaar op hetzelfde kantoor zonder salarisverhoging? Janna klaagt niet. Elke zomer naar dezelfde all-inclusive in Spanje? Janna vindt het lekker vertrouwd. Zelfs nieuwe meubels koop je pas als de oude uit elkaar vallen van ellende en dan het liefst nog precies dezelfde. Als wij op een zaterdagavond seksen, kan ik van tevoren uittekenen wat je gaat doen. Weet je hoe saai dat is? Kijk naar jezelf in de spiegel. Je bent geen sexy vrouw meer, je bent een... moedertje.

Ik geloof dat mijn ademhaling is gestopt. Ergens halverwege mijn luchtpijp is de lucht vast komen te zitten. Ik hoor het bloed in mijn oren gonzen. Ik zie Rolf mij een laatste blik toewerpen, alsof ik een vervuilde zwerfster bij de ingang van een supermarkt ben. Ik zie hem omdraaien en weglopen, de koffers rollen piepend naar de trap. Ik zie dat allemaal en toch geloof ik niet dat het waar is, dat het mij daadwerkelijk overkomt. Zelfs wanneer de voordeur beneden dichtslaat en Rolfs auto op de oprit met een bekend geluid opstart, denk ik dat het een slechte grap is. Pas als Tommy met grote angstige ogen op de overloop verschijnt, besef ik dat het geen nare droom is.

‘Mama? Waar is papa naartoe?’

4

Nog nooit heb ik zo veel spijt van deze bank gehad als nu. Onze degelijke leren bank met twee bijpassende stoelen: had ik die maar nooit in huis gehaald.

In ons eerste huis hadden we een groene stoffen bank, die in zijn korte leven veel te verduren heeft gehad. Dat was in het begin van onze relatie, toen wij niet alleen op zaterdagavond in bed vrijden, maar elke dag en overal in het huis. Toen Tommy er eenmaal was en de bank aan vervanging toe was, werd Rolf in de Villa Arena verliefd op een hip loungegeval dat een halve zitkamer in beslag zou nemen. Hij was er zo enthousiast over dat mijn vetorecht eraan te pas moest komen. Die dag gingen we naar huis met een degelijk leren exemplaar dat makkelijk schoon te houden was. Was ik maar gegaan voor die gewaagde loungeset, dan had Rolf waarschijnlijk nu nog steeds hier gezeten. Maar ik ben nu eenmaal niet avontuurlijk genoeg, en in plaats van Rolf zit nu Angel tegenover me, met een glas wijn in de hand en een sippe uitdrukking op haar gezicht.

‘Wat heb je tegen Tommy gezegd?’

‘Dat zijn vader voor zijn werk op reis moet. Wat moet je anders zeggen tegen een achtjarig kind wiens vader ineens zijn spullen pakt en vertrekt zonder afscheid te nemen?’